

Dünýämizi düzeldiň, ahyretimizi özümize goýuň

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Dünýämizi düzeldiň, ahyretimizi özümize goýuň DÜNYÄMIZI DÜZELDIŇ, AHYRETIMIZI BOLSA ÖZÜMIZE GOÝUŇ

Milli agzybirligiň we giň gerimli jebisligiň güýçlendirilmegi üçin nämeleri etdiňiz?

Arap informasiýa ministrlerine ýüzlenip ýazan hatynda doktor Muhammet Rumeýhi mediýa pudagyny ösdürmek üçin amala aşyrylmaly dört missiýany kesgitledi. Bu missiýalary şular ýalyrak görnüşde gysgaça sanap bilerin: ýurduň geljekki köpgyraňlylyhy bilen tutanýerli, anyk strategiýany kabul etmek.

Žurnalistika pudagyndaky täze ýumruk salgamalara jogap berýän ylmy-tehniki bilim. Howpsuzlygy goramak we şübheli ýa-da

ýalnş maglumatdan gaça durmak.

Şeýle-de mediýany real durmuşyň aýnasy we ähli jemgyýetçilik aňyrky meýilnamasynyň, ýönelmeleriň görkezijisine öwrülen söz azatlygy we informasiýa akymy prinsipimi kabul etmek. («en-Nahar» gazetini, 28.05.2024 ý.)

Hiç kimse bu dört kesgitlemäniň ähmiýetine garşy çykmazmyka diýýäris. Bularyň mediýa we bilim ulgamlary ýaly medeni kwalifikasiýadaky işler üçin gaýragoýulmasyz möhüm ähmiýeti bar.

Emma käbir adamlar bu pikiriň häzirki real ýagdaýlarymyzdan ötri amala aşyrylmagyna garşy çykyp biler.

Mysal üçin, uly maksatlary göz öňüne tutan mediýa syýasatymyzyň bardygyny we munuň jemgyýetimiziň şertlerine we zerurlyklaryna kybap strategiýadygyny pikir edip bilerler ýa-da söz azatlygyny giňeltmegiň haosa giden ýol bolmagyndan gorkup bilerler.

Bu pikiri öňe sürýänler Liwanda şaýat bolunan we graždanlyk urşuna getirendigini aýdýşlary ýaly tutumly söz azatlyklaryny (başga mysal bilmeýändikleri üçin) mysal hökmünde görkezmäge öwrenişipdirler.

Şübhelini ýa-da kemter bilgi meselesine geler bolsak, ujypsyz maglumatlar rugsat berilse, düzümindäki ýalanyňam ujypsyz bolmagyny pikir edýärler.

Bular praktikada nägilelik bildirselerem prinsipde hiç kimiň garşy çykmaýan ýerleridir. Goşmaça çekişmeler bu pikiri özüne gönükdiren oppozisiýamyň alamatlarymdan has köp zady tassyklaýar.

Eýse mediýa strategiýasyna eýe boak nämäni aňladýar?

Rumeýhi häzirkizaman döwletiniň umumy kabul etmelerine ters gelýän mediýa praktikalaryna-da ünsi çekýär.

Mysal üçin, ýolgörkezijilik we dini düşünje berme tüýsüne bürenen adamlar ýa-da gepleşikler arkaly mifiki we belki-de batyl ynanç medeniýetine höwes oýarylmagy ýaly.

Bu ýagdaý hökümetiň rationallyga höweslendirmek we ylmyň jemgyýetçilik hem-de şahsy durmuşda kabul edilmegi babatdaky prinsipine ters gelýär.

Metbugat organlary durmuşyň ugurlarynda pähim-paýhasyň

hökümlerine ýüzlenmegiň nädogrudygyny açyk aýdýanlary höweslendirende okiw jaýlarymyzda tankydy çekişmä we tankydy pähim-paýhasa nädip çagyrys edip bileris?

Şol bir wagtyň özünde mediýa bu düşündirişlere jogap bermäge-de mümkinçilik bermeýär, çünki bu mantyga sygmaýan zatlaryň mukaddes tarapynyň bardygyny kabul etdik.

Şu pikirden, ýagny mazmun we forma taýdan resmi prinsipler bilen çapraz düşmezligiň gerekliliginden ugur alyp şu soragy orta atasym gelýär:

Döwlet belli medeni ýa-da ideologiki prinsipleri kabul etmelimi we soňabaka bu prinsip goldamak üçin jemgyýetçilik güýjüni (mysal üçin mediýa we bilim sistemasyny) ulanmalymy?

Meniň gözüme-hä bu soragyň jogaby Gündogar bilen Günbataryň arasyndaky iň esasy çapraz nokatlaryň biri.

Gündogarly elitalar umuman alanda döwletiň ideologiki ýa-da medeni prinsipi oňlama we adamlary bu prinsiplere eýermäge çagyрма hukugyna eýedigini aýdýar.

Günbatarda höküm sürýän ýene bir pikir bolsa ideologiki prinsipiň oňlanmagynyň mejbury taýdan resmi prinsipden tapawutly ýa-da oňa çapraz her pikiriniň gyrakladylmagyna getirjekdigi baradadyr.

Günbatarly elitalar diňe wekilçilik maksady bilen döwletiň adamlaryň dünýäsine jogapkärdigini aýdýarlar.

Ahyret bolsa adamlaryň şahsy jogapkärçiligidir ýa-da iň azyndan buthana we halkyň guran dini edaralary ýaly mejbur ediji güýç çeşmelerine eýe däl beýleki taraplaryň jogapkärçiligindedir.

Din meselesinde şu pikiri öňe sürýänleriň birem men. Men diniň ýa-da döwletiň öz dinini adamlara impozirlemeginiň olaryň peýdasyna bolmaýar diýip pikir edýärim.

Emma muňa ugurdaşlykda döwletiň aýgytlaýjy we esasy wezipesiniňem milli agzybirliги täzelemek we güýçlendirmek, ownuk milli toparlary jemgyýetçilik ugrunyň ýa-da milli jemgyýetiň boýnuna dakjak bolýanlara garşy ownuk toparlary bir agza bakdyrýan milli jebisligi öňe sürmekdigine tüýs ýüregimden ynanyryn.

Bu iki wezipäni durmuşa geçirmeguň iň güýçli ýoly bilim we

terbiýedir.

Hormatly Arap informasiýa we bilim ministrleriniň her gün irden bu iki pudakda işleýänlere berjek şu soragynyň hemişe öňlerinde durmalydygyny pikir edýäris:

Milli agzybirligiň we giň gerimli jebisligiň güýçlendirilmegi üçin nämeleri etdiňiz?

Tewfik SEÝF,

Saud Arabystanly ýazyjy.

Penşenbe, 30.05.2024 ý. Publisistika